

MARTÍ DOMÍNGUEZ

Astor astorat

LLASA

De vegades, m'agrada llegir fragments d'aquell clàssic que és Fray Luis de Granada i de la seua obra *De la introducción del símbolo de la fe*. Gaudesc al davant de la seguretat de la seua fe, llegint com presenta la varietat d'animals i plantes, el seus usos i comportaments, com la millor prova de l'existència de Déu. No és la teologia natural, ponderada i admirativa, de l'abat Pluche, de Paley o Chambers. No, Fray Luis és castís, i per tant contundent, i així un dels seus capítols el titula: "Locura de los ateistas epicúreos que atribuyeron todo lo creado al acaso", i s'inicia de la següent forma: "*Pues siendo tan grande la variedad y hermosura de las cosas de este mundo, ¿quién será tan bruto que diga haberse todo esto hecho acaso, y no tener un sapientísimo y potentísimo Hacedor?*".

L'ateu, per a Fray Luis, és un ruc i un bèstia. És l'única explicació. Em diverteix veure com fa ús d'autors tan heterodoxos (i epicuris!) com Plini o Claudi Elià per tal d'explicar les habilitats i facultats que la divina providència va donar a tots els animals. I així ens explica que l'esparver o l'astor quan té fred per les nits captura un ocell, per a mantindre'l tota la nit entre les ungles i així escalfar-se amb ell. Però, oh! meravella del "Hacedor", al matí

següent l'allibera, i no sols això, sinó que la seua gratitud és tan gran que durant uns dies no busca cap presa pel seu esbart, no siga que capture per error l'ocellet que ha estat el seu benefactor.

Em diverteix, ja dic, aquest granat prior del convent de Scala-Coeli de Còrdova cantant les meravelles de la naturalesa, i de pas enllestint sentències doctrinàries: "*Es mucho para sentir la ceguedad de nuestro corazón; porque andando entre tantas maravillas de sus obras, donde claramente se nos descubre, no lo conocemos, ni reverenciamos en ellas. De manera que viendo no vemos, y entendiendo no entendemos, porque nos contentamos con ver solamente la corteza y apariencia de las cosas, sin inquirir el autor de ellas.*" Convindreu que Fray Luis es delia per tot el contrari, per veure i per entendre, fins i tot quan no hi havia quasi bé res a veure i entendre.

Siga com siga, aquests dies passats del pont del Nou d'Octubre, he recordat el prior entre les muntanyes del

Penyagolosa. El matí del dia de la festa dels valencians havia començat clar i net, sense els fenòmens meteorològics que havien anunciat. Però a mitja vesprada, des de llevant es va anar congriant una prodigiosa tempesta. Va ser llavors quan vaig escoltar en el pla el característic crit d'alarma (un espinguet esqueixat) de l'astor. En el silenci embaumat de la muntanya, trencat pels trons de la tempesta, els crits d'aquest aligot tenien alguna cosa d'apocalíptic. L'astor semblava astorat: el temible astor destinat —com escriu Prudenci Bertrana... "a regnar sobre l'abisme, a castigar la covardia de les llebres, la presumpció dels tudons i la vivor petulant, sarcàstica i estrident dels gaigs"—, semblava tindre por.

Inútilment, el vaig buscar amb els prismàtics pel bosc de pins. M'haguera agradat comprovar si el gran agafador (d'on prové el mot astor, d'*acceptore*, agafar, capturar) havia caçat un moixó per escalfar-se durant la tempesta. No el vaig descobrir; però en canvi vaig recordar Fray Luis, i com va ser perseguit per la Inquisició, i com va haver de morir en l'exili. I llavors vaig repetir allò tan teresià de "*viendo no vemos, y entendiendo no entendemos*", que tant li agradava al bon prior. Un petit homenatge a aquell enamorat de la natura, mentre al meu voltant tota cuca s'astorava i tot regne tremolava.